

KP 8 Powietrze wokół nas

Co właściwie zawiera powietrze, którym oddychamy?

Najwięcej jest w nim **azotu 78%**, potem **tlenu 21%** oraz **1 % innych gazów**, wśród których jest też dwutlenek węgla, w ilości czterech setnych procenta.

1. Może już słyszeliście o tym, że wysoko w górach **powietrze jest rzadsze**, zmienia się jego **GĘSTOŚĆ**. A to rzadsze powietrze zawiera mniej tych wszystkich gazów, czyli też tlenu, których potrzebujemy do oddychania.

Czy poczujemy, że powietrze jest rzadsze na najwyższym szczycie Beskidów? Będzie się nam tam gorzej oddychać?

Czy może nam w Beskidach grozić niedobór tlenu, który natlenia nasz organizm?

Tabela Ci podpowie

Nadmořská výška	Kyslíku ve vzduchu	
3 000 m n. m.	68 %	WYSOKOŚĆ PROGOWA
2 500 m n. m.	73 %	
1 000 m n. m.	88 %	
Hladina moře 0 m n. m.	100 %	

To taka wysokość, na której mogą się pojawić dolegliwości zdrowotne, takie jak np. problemy z oddychaniem, bóle głowy itp. **WYSOKOŚĆ PROGOWA**

Najwyższy szczyt Beskidów na terenie Republiki Czeskiej - _____ Góra - ma _____ m n.p.m., a więc spokojnie, tam grozi / nie grozi nam żadna choroba wysokościowa z powodu małej zawartości tlenu w powietrzu.

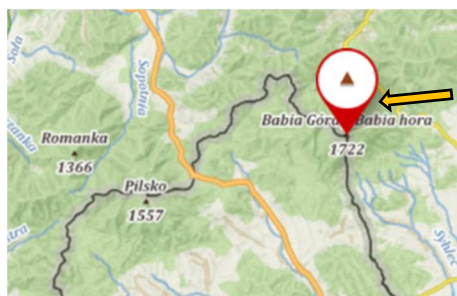
16.04.
1916 roku
na Łysej
Górze
spadło
108 cm
śniegu
(dzienny
rekord
Czech w
opadach)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

...A Babia Góra na granicy polsko-słowackiej? Choć jest to **najwyższy szczyt całego pasma Beskidów**, to również z punktu widzenia gęstości powietrza bezpieczna/niebezpieczna góra, ponieważ jej wysokość to _____ m n.p.m.

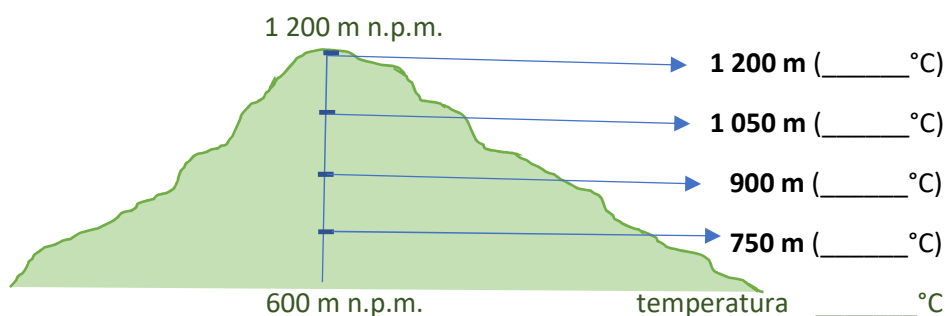
Powietrze, które jest w górach rzadsze od tego na nizinach, **ma również niższe CIŚNIENIE**, więc słabiej „naciska” na swoje otoczenie. Przydałby się nam tu eksperyment! Aby go przeprowadzić, musimy wspiąć się na których z naszych tysiączników i wziąć ze sobą wodę w butelce PET (1 000 m n.p.m. to minimalna wysokość potrzebna do tego eksperymentu).

Na jej szczycie **dopijemy** resztę wody z butelki, a pustą butelkę zakręcimy. Musimy przy tym zwrócić uwagę, żeby **nie była zgnieciona**. **Na dół**, na niższą wysokość nad poziomem morza, powinniśmy zejść jak **najszybciej**. Jeżeli to możliwe, najlepiej zjechać z góry kolejką. Na dole, gdzie będzie na nią działało większe ciśnienie, butelka powinna być **delikatnie zgnieciona**, ponieważ **na dole ciśnienie jest wyższe** niż na górze (a **powietrze jest ściśliwe**, w przeciwieństwie do wody na przykład).

Jest jeszcze jedna rzecz, którą możemy zmierzyć w powietrzu, czyli jego **TEMPERATURĘ**.

Ciekawą rzeczą w przypadku temperatury jest to, że wraz ze **wzrostem wysokości o każde kolejne 150 metrów temperatura powietrza spada o 1°C** (oprócz zimy, w zimie to wygląda trochę inaczej).

Warto wiedzieć, jaka jest **wysokość nad poziomem morza** w miejscu, skąd **wyuszamy** i jaka jest tam **temperatura powietrza**.

Przyjmijmy, że na naszej rysunku u podnóża wzgórza, na wysokości 600 m n.p.m., jest temperatura 19°C. Każde kolejne 150 metrów wyżej odejmujemy 1°C. Jaka będzie temperatura na szczycie?

